

| Titulació  | Tipus | Curs |
|------------|-------|------|
| Psicologia | OT    | 4    |

## Professor/a de contacte

Nom: Susanna Subira Alvarez

Correu electrònic: susana.subira@uab.cat

## Equip docent

Ana Belen Barajas Velez

Eduardo Fuente Díez

Jordi Vicens Vilanova

## Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

## Prerequisits

Per cursar l'assignatura de Psicopatologia de l'Edat Adulta és imprescindible tenir molt al dia els coneixements impartits a l'assignatura de Psicopatologia al llarg del cicle vital. Específicament tots els conceptes relatius a la semiologia de l'edat adulta (Consciència, Memòria, Atenció, Pensament, Llenguatge, Psicomotricitat, Afectivitat) i les síndromes psicopatològiques de l'edat adulta.

A l'assignatura es descriuen els diferents trastorns psicopatològics de l'edat adulta i, per tant, es és imprescindible dominar la semiologia clínica. Donat que es treballa sobre l'etiologia i patogènia d'aquests trastorns es d'utilitat tenir coneixements de psicobiologia, psicogenètica i psicoendocrinologia.

## Objectius

La psicopatologia és l'àrea de coneixement que estudia els trastorns mentals de les persones. Tenim coneixement de que l'aparició d'aquests tenen a veure amb la biologia dels subjectes, el seu desenvolupament i la interacció amb factors ambientals, relacionals, socio-culturals i d'aprenentatge.

En l'exercici professional, els coneixements en psicopatologia de l'edat adulta són imprescindibles per als/les professionals de la psicologia que es vulguin dedicar a la Psicologia Clínica o que vulguin optar a aquesta especialització. Per altra banda, és també un coneixement de valor afegit en la pràctica professional d'altres àmbits de la psicologia.

Objectius formatius de l'assignatura

1. Reconèixer els diferents trastorns psicopatològics que es presenten a l'edat adulta.
2. Conèixer els factors de risc que estan vinculats a cadascun dels trastorns psicopatològics i les bases fisiopatològiques subjacents.
3. Conèixer les manifestacions clíniques i el curs evolutiu dels trastorns psicopatològics de l'edat adulta.
4. Identificar les diferències clíniques entre els diferents trastorns psicopatològics de l'edat adulta
5. Conèixer la rellevància de la psicopatologia en l'àmbit de la psicologia clínica.

## Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació.
- Escoltar activament per poder obtenir i sintetitzar la informació pertinent i comprendre el contingut.
- Formular hipòtesis sobre les demandes i les necessitats de les persones destinatàries.
- Reconèixer els determinants i els factors de risc per a la salut, i també la interacció entre la persona i el seu entorn físic i social.
- Reconèixer la diversitat del comportament humà i la naturalesa de les seves diferències, tant en la normalitat com en l'anormalitat i la patologia.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el contingut d'entrevistes clíniques relacionades amb casos pràctics en l'àmbit de la psicologia clínica amb adults.
2. Analitzar els factors de risc que influeixen en casos clínics pràctics.
3. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
4. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
5. Formular diagnòstics dels trastorns psicològics presentats en casos clínics pràctics.
6. Formular hipòtesis i identificar els factors que determinen la conducta problemàtica actual.
7. Formular un cas clínic integrant resultats de l'avaluació i la perspectiva de gènere.
8. Identificar variables funcionals d'adquisició i manteniment de problemes i trastorns en exemples de casos clínics.
9. Indicar i dur a terme el diagnòstic diferencial.
10. Reconèixer les manifestacions psicopatològiques de cada trastorn, símptomes associats, i tendències epidemiològiques contemplant la perspectiva de gènere.
11. Reconèixer les principals influències etiològiques en els trastorns i els problemes clínics de l'etapa adulta.
12. Resumir la informació essencial per facilitar el procés de formulació d'un cas clínic i de diagnòstic diferencial incorporant la perspectiva de gènere.
13. Utilitzar tècniques de facilitació de l'entrevista clínica.

## Continguts

T1- Demències i altres trastorns neurocognitius

T2- Esquizofrènies i altres psicosis no esquizofrèniques.

T3- Trastorns afectius: Generalitats. Depressions. Trastorn bipolar.

T4- Trastorns d'ansietat: Generalitats. Crisis d'angoixa i agorafòbia. Fòbia específica i fòbia social.

T5- Trastorn Obsessiu Compulsiu

T6- Trastorn per Estrès Postraumàtic

T7- Trastorns Somatoformes

T8- Trastorns dissociatius i facticis.

T9-Trastorns de la personalitat.

T10-Trastorns per ús de substàncies i alcoholisme

T11-Trastorns sexuals.

## Activitats formatives i Metodologia

| Títol                      | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|----------------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides           |       |      |                          |
| Classes Teoriques          | 24    | 0,96 | 2, 5, 6, 8, 9, 11        |
| Seminari de casos clínics  | 12    | 0,48 | 1, 13                    |
| Tipus: Supervisades        |       |      |                          |
| Resolució de casos clínics | 10    | 0,4  | 1, 5, 6, 9               |
| Tutories                   | 2     | 0,08 | 1, 5, 6, 8               |
| Tipus: Autònomes           |       |      |                          |
| Estudi                     | 81    | 3,24 | 2, 5, 6, 8, 9, 11        |
| Lectura de textos          | 17    | 0,68 | 1, 2, 11                 |

Les **classes teòriques** son en mida de grups 1/1 i es realitza:

- Exposició teòrica i debat participatiu
- Exemples pràctics
- Suport multimèdia

Els **seminaris de casos clínics** son en mida de grup petit i es realitza:

- Presentació de casos clínics
- Visualització de entrevistes video-gravades
- Debat participatiu per resolució de casos

Les activitats autònomes i supervisades inclouen la recerca de documentació sobre un tema, la lectura comprensiva de texts i el treball individual o en grup sobre el conjunt de material disponible de classes.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

## Avaluació

## Activitats d'avaluació continuada

| Títol                      | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge     |
|----------------------------|-----|-------|------|------------------------------|
| Ev1. Examen                | 40  | 2     | 0,08 | 2, 5, 6, 8, 9, 10, 11        |
| Ev2. Examen                | 40  | 2     | 0,08 | 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 |
| Ev3. Treball de Pràctiques | 20  | 0     | 0    | 1, 3, 4, 13                  |

Les evidències estan orientades a posar de manifest la capacitat de l'alumnat d'aplicar els conceptes i continguts teòrics treballats a la docència dirigida i de l'estudi autònom de les lectures obligatòries, així com també les competències treballades en els seminaris clínics:

- Evidència 1 (EV1): Prova escrita presencial, individual, tipus test. Avaluarà la matèria compresa als Temes 1 a 3 (incloent les lectures corresponents a aquests temes de la bibliografia, no només el contingut estrictament exposat a classe). Valor de la qualificació total: 40%. Es realitzarà durant el primer període avaluatiu.
- Evidència 2 (EV2): Prova escrita presencial, individual, tipus test amb preguntes obertes i resolució de casos. Avaluarà la matèria dels Temes 1 a 11 (incloent les lectures corresponents a aquests temes de la bibliografia, no només el contingut estrictament exposat a classe). Valor de la qualificació total: 40%. Es realitzarà durant el segon període avaluatiu. S'ha d'aprovar la part test obligatòriament. Cas de no superar el test, la nota que es tindrà en compte per la nota final d'avaluació continuada serà el resultat del test.
- Evidència 3 (EV3): Treball de pràctiques individual lligat a tasques realitzades en les sessions de seminaris de casos clínics. L'alumnat haurà de mostrar els coneixements teòrics i aplicats (exploració psicopatològica, argumentació diagnòstica i pronòstic). Valor de la qualificació total: 20%. Entrega seqüenciada en les sessions de seminaris i la setmana abans del segon període avaluatiu.

L'assignatura es considera superada si  $(Ev1+Ev2)/2 > 5$ . La Ev3 s'afegirà a la nota final quan l'assignatura estigui superada  $[(Ev1+Ev2)/2 > 5]$ . La nota final d'avaluació continuada s'obté de la suma ponderada de les puntuacions de les evidències (nota final =  $Ev1+Ev2+Ev3$ ). Per l'alumnat que no hagi superat el test de la EV2, la nota que constarà d'aquesta evidència serà la obtinguda en el test.

Recuperació. La recuperació és per l'alumnat que ha suspès, no per pujar nota. Es podran presentar a la recuperació els estudiants amb una nota final compresa entre 3,5 i 4,9 i que hagin presentat evidències amb un pes que equivalgui almenys a 2/3 de la nota (és a dir, que com a mínim hagin fet Ev1 i Ev2). La recuperació tindrà format test sobre tots els temes teòrics de l'assignatura. La nota que s'obtingui es ponderarà al 50% amb la nota final ponderada d'avaluació continuada. Per la recuperació de l'avaluació única s'aplicarà el mateix procés de recuperació que el de l'avaluació continuada.

Revisió de la qualificació final. Es realitzarà en format de tutoria presencial entre l'alumnat que ho sol·liciti i el professorat de l'assignatura. En cas d'avaluació única, la revisió de la qualificació final segueix el mateix procediment que per l'avaluació continuada.

Es considerarà com a no avaluable l'estudiant que no es presenti al 40% o més de les Evs d'aprenentatge. Per tant, l'estudiant que es presenti a EV1 o a EV2 serà considerat avaluable i rebrà una qualificació final. Per l'avaluació única s'aplicarà el mateix criteri de no avaluable que per l'avaluació continuada.

Enllaç a les pautes d'avaluació de la facultat:

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Avaluació única:

## TAULA D'ACTIVITATS D'AVALUACIÓ ÚNICA

| Nom i descripció de l'evidència                                                                                                                                                                                                                                                                            | Pes | Durada en hores (de l'acte presencial) | Data realització                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|----------------------------------------|-------------------------------------------------|
| Prova escrita presencial, individual, tipus test.<br>Avaluarà tota la matèria del curs (Temes 1 a 11) en base a la bibliografia obligatòria del curs.<br>S'ha de tenir un mínim de 5 sobre 10 en aquesta prova per aprovar l'assignatura.                                                                  | 50% | 60 minuts                              | Segon període avaluatiu                         |
| Prova oral presencial individual on es faran preguntes obertes sobre tota la matèria del curs (Temes 1 a 11) en base a la bibliografia obligatòria).                                                                                                                                                       | 20% | 45 minuts                              | Segon període avaluatiu                         |
| Prova oral presencial individual on es resoldrà un cas clínic en el que caldrà indicar l'exploració psicopatològica, justificar el diagnòstic i el diagnòstic diferencial. Es requereix l'assistència a les 6 sessions de pràctiques programades al llarg del curs per tal de poder superar aquesta prova. | 20% | 45 min                                 | Segon període avaluatiu                         |
| Prova oral presencial individual en la que es presenta un videogravació i cal respondre a unes preguntes obertes. Es requereix l'assistència a les 6 sessions de pràctiques programades al llarg del curs per tal de poder superar aquesta prova.                                                          | 10% | 45 min                                 | Segon període avaluatiu                         |
| Recuperació. La recuperació és per l'alumnat que ha suspès, no per pujar nota. Es podran presentar a la recuperació els estudiants amb una nota final de l'avaluació única compresa entre 3,5 i 4,9.                                                                                                       |     |                                        | La setmana posterior al segon període avaluatiu |

### Bibliografia

- Es proporcionaran articles de lectura obligatòria a través de l'aula moodle
- Belloch, A. (2020), *Manual de psicopatologia I i II*. McGraw-hill / interamericana de España, S.A.
- Sadock, B.J. y Sadok, V.A. (2015) *Sinopsis de Psiquiatria* 1ª Ed.). Lippincott Williams & Wilkins. Wolters Kluwer Health

Altres manuals de referència:

- Vallejo Ruiloba, J. (2015). *Introducción a la psicopatología y psiquiatria*. (8ª Ed.) Barcelona: Masson.
- Spitzer, R.L., Gibbon, M., Skodol, A.E., Williams, J.B.W., First, M.B. (2016). *DSM-5 Libro de casos*. Barcelona: Masson.

- American Psychiatric Association. *DSM-5 Manual Diagnóstico y Estadístico de los Trastornos Mentales* (2016). Barcelona: Masson
- Barlow D. and Nathan, P. (2010) *The Oxford Handbook of Clinical Psychology*. Oxford University Press
- *Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry*. Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry, 11th Edition (2014). Lippincott Williams & Wilkins
- Caballo V.E., Salazar, IC., Carrobes J.A. (2011). *Manual de psicopatología y trastornos psicológicos*. Madrid: Piramide.
- Obiols, J. (Ed.) (2008). *Manual de psicopatología general*. Madrid: Biblioteca nueva.

## Programari

No es necessari un programari específic

## Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

| Nom             | Grup | Idioma          | Semestre            | Torn      |
|-----------------|------|-----------------|---------------------|-----------|
| (SEM) Seminaris | 111  | Espanyol        | primer quadrimestre | matí-mixt |
| (SEM) Seminaris | 112  | Espanyol        | primer quadrimestre | matí-mixt |
| (SEM) Seminaris | 113  | Espanyol        | primer quadrimestre | matí-mixt |
| (SEM) Seminaris | 114  | Espanyol        | primer quadrimestre | matí-mixt |
| (SEM) Seminaris | 115  | Espanyol        | primer quadrimestre | matí-mixt |
| (SEM) Seminaris | 511  | Català          | primer quadrimestre | tarda     |
| (TE) Teoria     | 1    | Català/Espanyol | primer quadrimestre | matí-mixt |
| (TE) Teoria     | 5    | Català          | primer quadrimestre | tarda     |